



## Onderwerpen

1. Bedrijfsopvolging IB-onderneming
2. Inbreng onderneming in BV i.k.v. bedrijfsopvolging
3. BOR-IB-SW

## Objectieve onderneming

1. IB, BOR-IB-AB, BOR-SW
2. Criteria: duurzaamheid organisatie + arbeid + kapitaal
3. Onderneming zonder arbeid?
4. Box 3 ⇔ Box 1: 'meer dan normaal vermogensbeheer'
5. Beleggen: ROW ⇔ WUO
6. Vastgoedexploitatie
  - projectontwikkeling
  - verhuur
  - projectontwikkeling + verhuur

## Einde objectieve onderneming

- Liquidatie onderneming = staking
- Staking = einde ondernemerschap
- Einde ondernemerschap ≠ einde winst genieten
  - => langlopende liquidatie (ook in TBS)
- Ondernemersfaciliteiten in nafase?
  - => HR 12 oktober 2012

## Einde subjectieve onderneming

- Objectieve ⇔ subjectieve onderneming
- Overdracht onderneming = staking
- Staking ≠ einde ondernemerschap
- Einde ondernemerschap ≠ einde winst genieten!
- Ondernemersfaciliteiten in nafase?
  - => HR 12 oktober 2012

## Staken

### Varianten

- Liquidatie
- Overdracht
- Fictief

### Belang

- Afrekenen
- Stakingsfaciliteiten
- BOR-voortzettingseis

## Gedeeltelijk staken

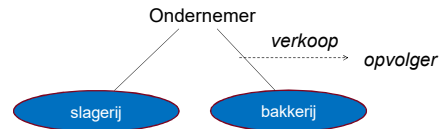
### Let op!

- Gedeeltelijk staken is geen staken!
- Wel (sommige) stakingsfaciliteiten

### Smaken

- Overdracht zelfstandig gedeelte
- Deel dat zelfstandige onderneming kan zijn
- Duurzame inkrimping (>30%)

## Volledig ↔ gedeeltelijk staken



BW: 100K  
HIR?

## Doorschuiven stakingswinst andere onderneming

- Volledige staking
- Stakingswinst bedrijfsmiddelen + HIR
- Ook onttrekkingswinst
- HIR-voornemen
- Afboeking aangeschafte bedrijfsmiddelen bestaande/nieuwe onderneming
- 12-maandstermijn

## Veranderen identiteit onderneming

### Varianten

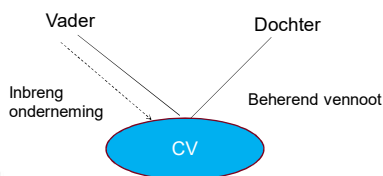
1. Veranderen aard bedrijfsvoering
2. Verplaatsen onderneming

### Voorzetten ↔ staken

- Behoud economische identiteit?
- HR 19 maart 2010: omstandighedencatalogus agrariër

Let ook op BOR-SW!

## Ondernemer wordt mederechtigde: staking?



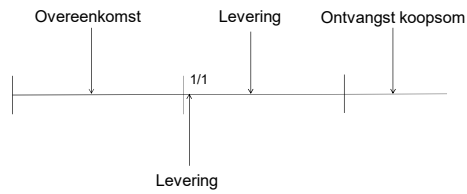
## CV als opvolgingsrechtsvorm

### Voordelen

- Overdrager kan terugtreden
- Kapitaal onderneming blijft behouden
- Minder financieringsproblemen
- Overdrager blijft in winstfeer (verliezen!)
- Fiscaal 'geruisloos' opzetten
- Fiscaal geruisloos overdragen
- BOR-SW blijft behouden

Let op beheersverbod!  
=> HR 29 mei 2015

### Tijdstip winstneming: hoofregel



### Tijdstip winstneming: overdracht tegen vordering

1. Onmiddellijk afrekenen => box 3
2. Onmiddellijk afrekenen => box 1-TBS
  - *Let op onzakelijke lening!*

#### Uitzondering

Gerede kanscriterium

### Ondernemingsvermogen na staking

#### Onttrekking

- Tegen WEV
- Ondernemingswoning: besluit 20 juni 2018
- Stakingsfaciliteiten

#### Verplicht ondernemingsvermogen

- Aanhouden met het oog op verkoop
- Sterke band met onderneming
- Tijdstip/omvang stakingswinst?
- Stakingsfaciliteiten?

### Tegenprestatie = ondernemingsvermogen

Overdracht tegen winstrecht

#### Afrekenen

- CW winstrecht +/- BW ondernemingsvermogen
- Box 3

#### Uitstel

- Winstrechtuitkeringen > BW ondernemingsvermogen
- Overnemer moet voortzetten
- MKB-winstvrijstelling en stakingsaftrek?

### Gefaseerde bedrijfsopvolging

- Bedrijfsopvolging vaak niet in één keer
- Opvolger moet ingroeien
- Aangaan firma vaak tussenfase voor definitieve overdracht

### Inbreng vermogensbestanddelen

#### Inbrengvarianten

- Juridische en economische eigendom
- Economische eigendom
- Gebruik en genot
- Ter beschikking stellen op grond van een nevencontract

### Inbreng vermogensbestanddelen

#### VB

- Vader en dochter gaan firma aan.
- Vader brengt pand (€ 400.000) in + arbeid
- Dochter uitsluitend arbeid
  
- *Firma-balans?*
- *Fiscale balans vader en dochter*

### Inbreng vermogensbestanddelen

#### VB

- Vader en dochter gaan firma aan.
- Vader brengt arbeid in. Pand (€ 400.000) verhuurt hij aan firma.
- Dochter brengt arbeid in.
  
- *Firma-balans?*
- *Fiscale balans vader en dochter*

### Inbreng onderneming: fiscaal

- Inbreng = overgang economisch belang naar toetreders
- Naar rato winstaandeel toetreders
- Inbreng is evenredige staking

### Inbreng onderneming: fiscaal

#### Eenmanszaak vader

	BW	WW		
Onderneming	100.000	500.000	Fiscaal vermogen	100.000
	100.000	500.000		100.000

- Aangaan VOF vader en zoon.
- Vader brengt onderneming in tegen WW
- Zoon brengt uitsluitend arbeid in.
- (Over)winstverdeling 50%-50%.

### Inbreng onderneming: fiscaal

#### Firmabalans

Onderneming	500.000	Kapitaal Vader	500.000
		Kapitaal Zoon	nihil
	500.000		500.000

*Fiscale gevolgen inbreng?*

### Inbreng onderneming: fiscaal

#### Inbreng WW

1. Wel overdrachtswinst
2. Geen verplichte herwaarderingswinst  
=> HR 11 juli 2014
3. Herwaarderings WEVAB en landbouwvrijstelling?  
=> HR 10 juli 2015

*Hoe ook overdrachtswinst voorkomen?*

### Vorbehoud stille reserves

#### Vb

Pand

- WW: € 500.000
- BW : € 100.000

#### Stappen

1. Inbreng pand tegen BW
2. Inbrenger behoudt stille reserves (€ 400.000) voor

### Vorbehoud stille reserves

	BW		WW
Pand	100.000	Kapitaal V	100.000
		Kapitaal D	nihil
	<u>100.000</u>		100.000

#### Pand wordt verkocht voor:

1. € 500.000
2. € 600.000
3. € 300.000

Fiscale gevolgen?

### Vorbehoud stille reserves

- Machine aanschafprijs € 500.000
- Door WA € nihil
- Reële afschrijving 20% p/j

Vorbehoud verstandig?

### Vorbehoud stille reserves: overig

- Individueel administreerbare zaken
- Bepalen omvang stille reserves
- Geen fixatie
- Partieel vorbehoud mogelijk
- Geen partieel vorbehoud belast ⇔ onbelast deel stille reserve  
=> HR 30 september 2016

### Vorbehoud stille reserves in firma-akte

#### Voorbeeld

'Partij A behoudt zich het recht op de stille reserves in het pand aan de .....Op het moment van de inbreng bedraagt de stille reserve €.....Het vorbehoud vindt slechts plaats indien en voor zover de reserves nog aanwezig zijn bij realisatie door de vennootschap of ten tijde van het uitreden van A uit de vennootschap.'

### Stakingsaftrek

- € 3.630
- Ondernemer
- Gehele onderneming staken
- Per ondernemer
- Korting eerder genoten aftrek
- Afname FOR bij doorschuiven

## FOR omzetten in lijfrente

1. Artikel 3.128 IB
2. Volledige FOR
3. Omzetting o.g.v. 3.129 IB (stakingsaftrek lijfrentepremie) mogelijk

## Stakingsaftrek lijfrentepremie

- Staker is ondernemer of 'voortzettende medegerechtigde'
- Staking (gedeelte) onderneming
- Ontrokken vermogensbestanddelen
- Verbod schuldigblijven koopsom
- Kwalificerende lijfrente
- Professionele verzekeraar/banksparen/overnemer onderneming
- Voldoen binnen 6 maanden na kalenderjaar staking
- Wettelijke maxima

## Doorschuiifregelingen: systematiek

### Indeplaatstreding

- Voortzetten BW voortganger
- Overnemen HIR/KER (FOR alleen partner!)
- Compensabele verliezen niet over

## Doorschuiifregelingen: voorbeeld

	BW	WW		
Bedrijfspan	100.000	600.000	Kapitaal	120.000
Goodwill	-	200.000		
Kas	20.000	20.000		
	120.000	820.000		120.000

Overdracht tegen schuldigerkenning?

*Balans overnemer?*

## Doorschuiifregeling overlijden

- Overlijden = staken
- Doorschuiven mogelijk

### Voorwaarden

- Verkrijgers krachtens erfrecht of huwelijksvermogensrecht
- Verzoek bij aangifte
- Rechtstreeks voortzetten

## Doorschuiifregeling medeondernemer of werknemer

- Ondernemer of medegerechtigde
- Onderneming of zelfstandig onderdeel
- Voortzetten
- Overnemer is medeondernemer/werknemer
- Driejaarsvereiste
- Ook bij overdracht in contanten/schuldigerkenning!
- Verzoek overdrager + overnemer in aangifte overdrager

## Betalingsfaciliteiten

1. Renteloos uitstel bij overlijden
2. Renteloos uitstel bij overdracht tegen schuldigerkenning
3. Rentedragend uitstel bij overgang woning naar privé

## Uitstel bij overlijden

1. Renteloos: CW-effecten!
2. 10 jaar

## Overdracht tegen schuldigerkenning

1. Schriftelijk verzoek
2. Geheel of gedeelte onderneming
3. Stakingswinst
4. Overdracht aan natuurlijk persoon
5. Voortzetten onderneming (contract!!)
6. Looptijd lening, maximaal 10 jaar
7. Evenredige vermindering uitstel

## Overdracht woning naar privé

- Rentedragend uitstel
- Belastingsschuld ziet op stakingswinst woning
- Voor winstgenieter is sprake van eigen woning
- Uitstel 10 jaar

## Eén BV is geen BV

- Heffing bij bedrijfsopvolging (AB-heffing of Vpb)
- Ook niet-ondernemingsvermogen gaat mee.

## Overdracht kort na inbreng: stakingslijfrente

### Overdracht aan derde

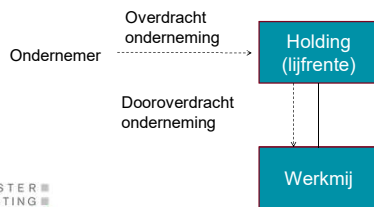
- van te voren overeengekomen
- 'onderhandelingen (nagenoeg) geheel afgerond'

### Herstructurering

Dooroverdracht i.v.m. opzetten bedrijfsopvolgingsstructuur toegestaan  
=> *Besluit 3 juni 2014*

*Let op! Draag niet stakingslijfrente over aan eigen BV*  
*Goedkeuring: Besluit 28 mei 2018*

## Stakingslijfrente en herstructurering



## Inbreng en overdrachtsbelasting

### Vrijstelling

1. A!!! het ondernemingsvermogen met functie in de onderneming
2. Creditering max 10%/lijfrenten
3. Voortzettingseis aandelen en onderneming 3 jaar (!!)

## Geruisloze inbreng

- Niet-stakingsfictie
- Indeplaatstredingsgedachte
- Uitzondering compensabele verliezen
- Geen commerciële herwaardering
- Inbrenger krijgt altijd AB.

## Overdracht kort na inbreng

- Geen voortzettingseis activiteiten!!
- *'Inbreng mag niet gericht zijn op geheel van rechtshandelingen gericht op overdracht of liquidatie onderneming'*
- Gedeeltelijke overdracht geen probleem
- Vervreemdingsverbod aandelen 3 jaar  
=> *'slechts' bewijsvermoeden!!*

## Tegemoetkoming: opzetten holdingstructuur

Uitzonderingen 'verboden vervreemding'

- Uitzak binnen FE
- Uitzak met bedrijfsfusie
  - Onderneming of zelfstandig onderdeel
  - gewone aandelen
  - prefs (mede) toegestaan om aandelenverhouding gelijk te houden
- Juridische (af)splitsing: geval tot geval

BOR-SW

mr. Almer (M.A.) de Beer



## Reële bedrijfsopvolging

- Onderneming ex 3.2 IB
- 'Voor zover waarde aandelen toerekenbaar aan onderneming'  
=> *vermogensetikettering*
- Bedrijfsopvolgings-medegerechtigdheid
- Bezits- voortzettingseisen BOR-SW

## Ondernemingsvermogen

- Vermogensetikettering IB
- Vermogenscategorieën:
  - Privévermogen ('niet-ondernemingsvermogen')
  - Ondernemingsvermogen.
  - Keuzevermogen
- Beleggingsvermogen ≠ privévermogen!
- BV: keuzevermogen = ondernemingsvermogen

## Contouren keuzevermogen

- Wetgever: goederen in 'gemengd gebruik'
- Keuzevermogen omvat aanzienlijk meer:
  - Verworven in hoedanigheid ondernemer
  - Geen bedrijfsbestemming meer
  - Tegenprestatie overdracht onderneming

## Contouren keuzevermogen

1. Ondernemer koopt splitsbaar woon-winkelpand. Bovengedeelte wordt verhuurd
2. Ondernemer verhuist naar ander bedrijfspand en gaat voormalig bedrijfspand verhuren
3. Ondernemer verkoopt filiaal tegen winstrech

## Beleggingsvermogen

- Veel discussie over beleggingsvermogen
- Beleggingsvermogen is ondernemingsvermogen indien reële functie binnen onderneming (overnamekas, aanhouden i.v.m. investering, bufferfunctie)
- Uitsluiting niet-consolideerbare belangen miskenning functie beleggingsvermogen als ondernemingsvermogen?  
=> zie ook HR 21 september 2018, inzake *buffervermogen bij PEB*

## Bezitseis

- Reële bedrijfsopvolging
- 'Harde' bezitstermijnen (1 of 5 jaar)
- Tegemoetkomingen bezitsperiode (art. 9 Uitv.Reg S&E)
  - \* geruisloze terugkeer
  - \* geruisloze inbreng=> *Beroep fiscale faciliteit*
- Wat indien binnen bezitstermijn nieuw ondernemingsactiviteiten worden verworven?

## Bezitseis

Kamerstukken II 2008/09, 31 930, nr. 9, p. 19

*'Ook wordt een bezitstermijn ingevoerd van één jaar voor bedrijfsopvolgingen bij overlijden om te voorkomen dat in het zicht van overlijden belast vermogen wordt omgezet in onbelast vermogen zonder dat sprake is van een reële bedrijfsuitoefening en dus een reële bedrijfsverdracht. Bij schenking van ondernemingsvermogen bedraagt de vereiste bezitstermijn vijf jaar.'*

### Dus doel bezitseis

Voorkomen dat **belast** vermogen wordt omgezet in **vrijgesteld** vermogen

## Bezitseis

WOB-verzoek BOR (23 juli 2017)

*'Wanneer een onderneming wordt uitgebreid met een zelfstandig gedeelte van een andere onderneming, moet het 'nieuwe gedeelte' zelfstandig worden getoetst aan het bezitvereiste. Het maakt daarbij niet uit of het bijgekochte gedeelte aansluit bij de reeds gedreven onderneming. Tevens is niet van belang of de aankoop is gefinancierd met eigen liquide middelen die zonder deze aankoop kwalificeerden als tijdelijke overtoelinge liquide middelen aangehouden als overnamekas.'*

### Dus volgens BD

- Ook bezitseis indien **vrijgesteld** ondernemingsvermogen wordt "omgezet" in **vrijgesteld** ondernemingsvermogen
- Ook bij autonome uitbreiding?

## Bezitseis

Geen bezitseis voor vermogensbestanddelen  
=> 'oppompconstructies'

### Vb

- Ondernemer heeft bedrijfspand gefinancierd met lening € 2 mio.
- Ondernemer lost met geld uit Box 3 voor € 2 mio lening af.
- 1 dag later schenkt schenker de onderneming

## Voortzettingseis activiteiten

\* 'Harde' voortzettingstermijn 5 jaar

- 'ophouden winst te genieten' => IB-stakingsbegrip
- Staking:
  - wijzigen economische identiteit
  - toetreden (voorbehoud stille reserves?)
  - faillissement
  - omzetten in medegerechtigdheid?
- Tegemoetkoming (art. 10 Uitv.reg. S&E)
  - \* geruisloze inbreng
  - \* geruisloze terugkeer
  - \* aandelenfusie/juridische fusie/splitsing

## Voortzettingseis activiteiten

Gedeeltelijke staking versus vermogensetikettering

### Casus

- Vader schenkt onderneming (€ 1 mio) aan kind.
- Kind gaat swv aan met derde (40%)

Gevolgen BOR?

## Voortzettingseis activiteiten

- Leeghalen onderneming
- Voortzettingseis belet niet te gelde maken ondernemingsvermogen, mits geen staking

### 100%-vrijstelling

- 1 mio per objectieve onderneming IB
- Geen zuiver subjectief ondernemingsvermogen, m.u.v. TBS-onroerende zaken e/s + medefirmanten

### 100%-vrijstelling

Vb.

- Moeder drijft IB-onderneming
- Ondernemingsvermogen € 2 mio
- Schenking onderneming aan zoon

### 100%-vrijstelling

Vb.

- Schenker is firmant (50%)
- Waarde objectieve onderneming is €900.000.
- Schenker heeft lening verstrekt aan firma van € 800.000.
- Schenker schenkt firma-aandelen + lening aan kind.

*100%-vrijstelling voor BOR?*